

Hakemli Makale
Revised Article

Kentsel dönüşümün sosyal ve mekansal yansımalarına bir örnek: Sarıgöl Mahallesi (Gaziosmanpaşa-İstanbul)

Un exemple de reflexions spatiales et sociales de transformation urbaine: Quartier de Sarıgöl (Gaziosmanpaşa-İstanbul)

Taner KILIÇ^a Seçkin HARDAL^b

a) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya
Bölümü.

b) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Coğrafya Anabilim Dalı.

ÖZ

1950'li yıllardan günümüze kadar geçen süreçte, ülkemiz hızlı bir kentleşme deneyimi yaşamıştır. Yaşanan hızlı kentleşmenin sonucunda herhangi bir planlamanın olmadığı gecekondular ortaya çıkmıştır. Gecekonduların mahallelerinin çağdaş şehircilik ilkelerine göre düzenlenmesi gerekliliği kentsel dönüşümü zorunlu hale getirmiştir. 1999 İstanbul depremi bu zorunluluğu tekrar kamuoyu gündemine taşımıştır. 2012 yılında kabul edilen 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun kentsel dönüşüm tartışmalarını alevlendirmiştir. Bu kanuna dayanarak yapılan projelerden birisi de Gaziosmanpaşa İlçesi'nde yer alan, "Sarıgöl Mahallesi Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi"dir. Bu çalışmada kentsel dönüşüm projesinin sebep olacağı sosyal ve mekansal değişim üzerinde durularak, projeye yönelik olarak anket-mülakatlar yapılmış ve elde edilen sonuçlar coğrafi bir bakış açısı ile yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel dönüşüm, İstanbul, Gaziosmanpaşa İlçesi, Sarıgöl Mahallesi, Gecekondular mahalleleri.

RESUME

Notre pays a connu une urbanisation rapide dans le processus des années 1950 jusqu'à nos jours. A la suite de l'urbanisation rapide les bidonvilles ont paru. La nécessité de l'organisation des bidonvilles suivant les principes modernes de l'urbanisation a nécessité la transformation urbaine. Le tremblement de terre de Marmara en 1999 a remis cette obligation encore une fois à l'ordre du jour. La loi no 6306 de la transformation des zones à risque en cas de catastrophe, adoptée en 2012, a aggravé les discussions de transformation urbaine. L'un des projets basé sur cette loi est le projet de la transformation urbaine du Quartier de Sarıgöl qui se trouve dans la préfecture de Gaziosmanpaşa. Dans cette étude en mettant l'accent sur les changements sociaux et spatiaux dans le projet de transformation urbaine, les entretiens et les enquêtes concernant le projet ont été faits et les résultats obtenus sont interprétés comme un point de vue géographique.

Mots-clés: Transformation urbaine, İstanbul, Gaziosmanpaşa, Quartier de Sarıgöl, les quartiers de bidonville

Geliş/Received: 16.08.2013
Kabul /Accepted: 20.01.2014

Sorumlu yazar/Corresponding author
(T. KILIÇ) tanerkilic@gmail.com

GİRİŞ

Son yıllarda ülkemizdeki kentlerin mekansal değişimlerinde, kentsel dönüşüm uygulamalarının etkisi büyüktür. Türkiye'de kentsel dönüşüm anlamında ilk önemli proje; 1989-1994 tarihleri arasında, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından uygulanan, "Dikmen Vadisi Kentsel Dönüşüm Projesi" çalışmasıdır. Bundan önce kentlerde birtakım girişimler olsa da kapsamlı bir projeye rastlanmamaktadır (Aktay vd., 2012). 2004 yılında 5104 Sayılı yasa ile yürürlüğe sokulan, "Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi" bir başka önemli kentsel dönüşüm projesidir (Keleş, 2008). Ancak kentsel

dönüşümde asıl gelişme; 2012 yılında yürürlüğe giren, 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun ile olmuştur. Bu kanun ile kentlerimizde büyük bir seferberlik başlatılmış, TOKİ, belediyeler ve özel sektör bu işin başlıca aktörleri haline gelmiştir.

Bu çalışmanın konusunu oluşturan, İstanbul'un Gaziosmanpaşa İlçesi'nde yer alan "Sarıgöl Mahallesi Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi", 6306 Sayılı kanuna dayandırılarak başlatılan bir projedir. Bu proje ile Sarıgöl Mahallesi'nde bulunan gecekondular yıkılarak, yerlerine depreme dayanıklı modern konutlar inşa edilecektir.

bakımlardan çöküntü alanı haline gelmiş kent parçalarının kamusal yetki kullanılarak topyekûn iyileştirilmesi için plan, mülkiyet, fonksiyonların yeniden düzenlenmesidir. Özetle, mekânsal ve fiziksel bir iyileştirme sürecidir. (TOKİ, 2011).

BULGULAR ve YORUM

İstanbul yoğun göç alan ve sağlıksız kentleşmenin etkilerini en fazla hisseden şehirlerimizin başında gelmektedir. İstanbul'da; Bağcılar, Bayrampaşa, Beşiktaş, Beyoğlu, Esenler, Gaziosmanpaşa, Güngören, Kadıköy, Küçükçekmece, Sarıyer, Sultangazi ve Zeytinburnu kentsel dönüşüm projesi olan ilçelerdir. Ancak hem kapladığı alan hem de kentsel dönüşüm projesi sayısı bakımından Gaziosmanpaşa İlçesi önde gelmektedir. Gaziosmanpaşa İlçesi'nde onbir adet kentsel dönüşüm projesi bulunmaktadır

(<http://www.csb.gov.tr/iller/istanbulakdm/index.php?Sayfa=sayfa&Tur=webmenu&Id=1056>). Ancak bunlardan ilk uygulamaya geçirilen proje, "Sarıgöl Mahallesi Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi"dir.

Araştırma alanımız İstanbul'un Gaziosmanpaşa İlçesi'ne bağlı olan Sarıgöl Mahallesi'dir (Şekil 2). 2011 yılında İstanbul'da düzenlenen Konut Kurultayı'nın 4. Oturumunda (Kentsel Dönüşüm ve TOKİ: Kentsel Dönüşüm Türkiye'de Neden Gerekli?) Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Erhan Erol yaptığı konuşmada, Gaziosmanpaşa İlçesi ve Sarıgöl Mahallesi ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

İstanbul'un Gaziosmanpaşa İlçesi, 1950'li yıllarda Balkanlardan göç edenlerin gelmesiyle yerleşmeye açılmıştır. 1962'de 18 bin gecekonduda yaklaşık 90 bin insanın yaşadığı bir bucak haline gelmiştir. 1980'li yıllara gelindiğinde 200 bini aşan bir nüfus, 2005'lere geldiğimizde nüfusu 1 milyona dayanmıştır. Bu kadar hızlı bir büyüme, yıllık yaklaşık % 4. % 2'si doğurganlığa, % 2'si göçe bağlı (Erol, 2011)... Sarıgöl Mahallesi yaklaşık 285 dönümlük bir alan. Binaların % 84'ü yığma, % 74'ü tek katlı. Bu mahallede yaklaşık 16 bin kişi yaşıyor. Bu mahallede boş arsa yok. 4500 metrekaarelik bir parkımız var. Bu mahallede hiç okul yok. Hiç sağlık tesisimiz yok. Ne alt yapımız yeterli ne ulaşımımız. Eğitim seviyesi düşük. Mahallede yapılan anketlerde en önemli sorun olarak güvenlik (% 61) görülmektedir... İstanbul'un genel problemleri, bir deprem beklentisi ve bütün bu tespitlerimiz bu bölgede, bu mahallelerde kentsel dönüşümün ne kadar zorunlu ve gerekli olduğunu gösteriyor (Erol, 2011)...

Önceleri Balkanlardan gelen göçmenleri ağırlayan Gaziosmanpaşa İlçesi, 1990'lı yıllarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden gelen göçmenleri de ağırlamaya başlamıştır. Gaziosmanpaşa İlçesi sınırları içerisinde yer alan Sarıgöl Mahallesinde, Roman ve Erzurum kökenli vatandaşlarımız yoğunlukla ikamet etmektedir.

Sarıgöl Mahallesi çoğunlukla az katlı ve bahçeli evlerin fazla olduğu, alt yapıdan yoksun bir gecekondu mahallesi özelliği göstermektedir (Fotoğraf 1 ve 2). Sarıgöl Mahallesi kentsel dönüşüm alanı kuzey-güney doğrultulu bir vadi

içerisinde engebeli bir sahada yer almaktadır. Mahallenin kuzeyinde islah edilmiş ve kanalizasyon olarak kullanılan dere yatağı bulunmaktadır. "Sarıgöl Mahallesi Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi" sayesinde alt ve üst yapı hizmetleri daha iyi sağlanması, depreme dayanıklı konutlar yapılması, güvenliğin artması, kısaca modern ve sağlıklı konutların yapılması öngörülmektedir.

Şekil 2. Sarıgöl Mahallesi'nde Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi Uygulanacak Alan. Kırmızı ile gösterilen alanda konutlar yıkılarak proje yapım çalışmalarına başlanmıştır. (<http://sehirrehberi.ibb.gov.tr/map.aspx> 20.06.2013 değiştirilerek)

Figure 2. Le projet de la transformation urbaine à appliquer dans le quartier de Sarıgöl. Les travaux de construction du projet ont été commencés en démolissant les maisons dans la zone indiquée en rouge.

Fotoğraf 1. Sarıgöl Mahallesi'nde az katlı ve bahçeli gecekondular yaygındır.

Photograph 1. Les bidonvilles de faible hauteur et avec le jardin sont répandus dans le quartier de Sarıgöl.

Fotoğraf 2. Sarıgöl Mahallesi'nde proje kapsamında evlerinin yıkılmasını bekleyen bir çocuk.

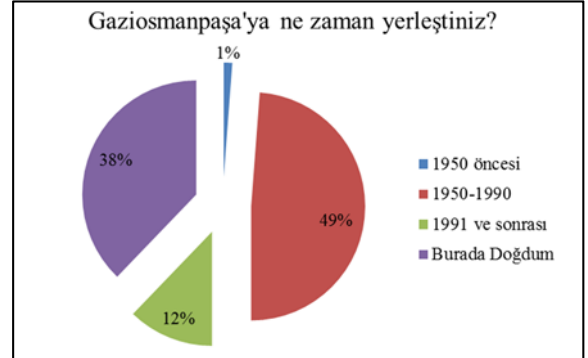
Photograph 2. Un enfant qui attend devant leur maison à démolir dans le quartier de Sarıgöl.

“Sarıgöl Mahallesi Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi”nin mekânsal değişim ve dönüşüme etkilerini anlayabilmek için araştırma alanında 82 anket uygulanmıştır. Bu anketler karşılıklı görüşme anketleri şeklinde ve rastgele örneklem seçilerek, her hanede bir kişiye uygulanarak elde edilen anketlerdir. Anket uygulanan kişilerin % 59'unu İstanbul dışı doğumlular oluşturmaktadır. Bu da mahallenin önemli miktarda göç aldığı bir göstergesidir. Mahallede eğitim seviyesi düşüktür. Ankete katılanların % 82'si ilköğretim düzeyinde eğitim görmüştür. % 2.4'ü ise hiç okuyamaz değildir. Meslek gruplarına göre dağılım incelendiğinde ise kadınların tamamının ev hanımı olduğu, erkeklerin ise işçi, esnaf ve serbest meslek gruplarına dâhil olduğu görülmektedir. Serbest meslek grubunda yer alanların büyük bir kısmı enformel sektörde çalışmaktadır. Kırdan kente göçün önemli sonuçlarından birisi de kentsel yoksullukta meydana gelen artıştır. Kent marjinaleri olarak da tanımlanan bu gruplar; geçim kaynağı olarak enformel sektöre yönelmişlerdir (Kılıç, 2010).

Hanede oturan kişi sayısı çok yüksek değildir. Ankete katılanların % 60'ı üç ve dört kişilik hane büyüklüğüne sahiptir. Ailelerin toplam gelirleri düşüktür.

Ankete katılanların % 49'unu 1950-1990 yılları arasında Gaziosmanpaşa'ya yerleşenler oluşturmaktadır. % 12'lik bir kısım ise 1991 sonrasında Gaziosmanpaşa yerleşmiştir (Şekil 3). Gaziosmanpaşa'ya olan göçün sebeplerinin başında ekonomik nedenler gelmektedir. Göç ile gelenlerin, Gaziosmanpaşa'yı seçmelerindeki temel sebep ise akraba ve tanıdıkların etkisi olmaktadır (% 42). Akraba ve tanıdıkların etkisinin yüksek çıkması, zincirleme göç olgusunun etkili olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Kente aidiyet hissi ise yüksek çıkmaktadır (% 95). Aidiyet hissini yüksek çıkmasında, Gaziosmanpaşa Mahallesi'ne göç ile gelenlerin büyük bir kısmının 1950-1990 yılları arasında gelmiş

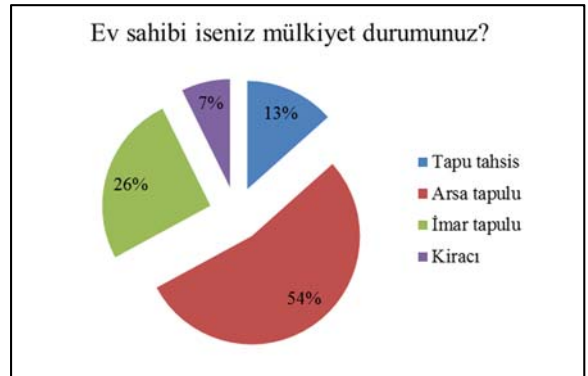
olmaları etkilidir. Sarıgöl Mahallesi'ne göç ile gelenlerin bir kısmı geçmiş dönemlerde, Gaziosmanpaşa İlçesi'nin değişik mahallelerinde de ikamet ettiklerinden bu soru ilçe düzeyinde sorulmuştur.

Şekil 3. Gaziosmanpaşa'ya göç ile gelen nüfusun göç etme dönemleri.

Figure 3. Les périodes de migration de la population immigrante à Gaziosmanpaşa.

Mahalledeki konut türlerine bakıldığında; konutların % 70'ini müstakil evler oluşturmaktadır. Ankete katılanları % 93'ü kendine ait konutlarda oturmaktadır. Konutların % 54'ü arsa tapulu, % 26'sı İmar tapulu ve % 13'ünü ise tapu tahsis belgeliler oluşturmaktadır. Sarıgöl Mahallesi'ndeki arsa tapuları genelde birden fazla hisselidir. Arsa tapularının birden fazla hisseli olması; m² karşılığında konut alınacağı ya da m²'ye göre para verileceğinden çok hisseli arsaların paylaşımlarında sorunlara yol açmaktadır (Şekil 4). Ankete katılanların % 65'i evlerini kendilerinin yaptığını ifade etmektedir. Yani konutların büyük bir kısmı inşa edilirken herhangi bir mimari yardım ve hizmet alınmadan yapılmıştır.

Şekil 4. Sarıgöl Mahallesi'ndeki konutların mülkiyet durumu.

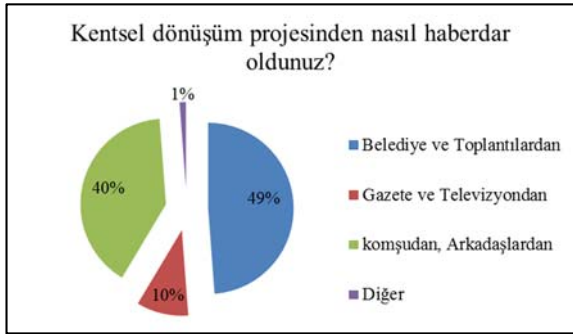
Figure 4. Le statut de propriété des maisons du Quartier de Sarıgöl.

Sarıgöl Mahallesi'nde yaşayan insanların % 95'i kentsel dönüşümden kısmen veya tamamen haberdar olduklarını belirtmektedir. Haberdar olanların büyük kısmı belediye ile yapılan toplantılar ve komşu-arkadaşları sayesinde haberdar olduklarını belirtmiştir (Şekil 5).

Ankete katılanların % 73'ü kentsel dönüşüm projesi ile konutlarının yenilenmesini istemektedir (Şekil 6). Konutunun yenilenmesini isteyenlerin büyük bir kısmı konutlar yenildikten sonra yeni yapılacak konutlarda oturmayı düşünmediklerini ifade etmişlerdir. Bu durumun

ortaya çıkmasında etkili olan faktörler ise site hayatına uyum sağlayamama ve maddi yük getireceği düşüncesidir.

Şekil 5. Sarıgöl Mahallesinde oturanların kentsel dönüşümden haberdar olma yolları.

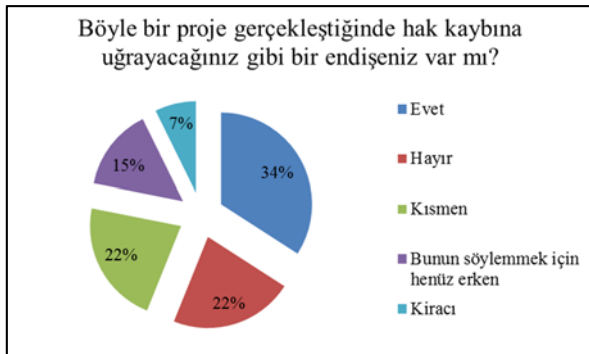
Figure 5. Les moyens d'être au courant de la transformation urbaine des habitants du quartier de Sarıgöl.

Şekil 6. Sarıgöl Mahallesinde oturanların kentsel dönüşüm projesi ile konutlarının yenilenmesini isteyip istemedikleri.

Figure 6. Le fait que les habitants du Quartier de Sarıgöl veulent ou ne veulent pas la rénovation de leurs maisons à la suite de projet de la transformation urbaine.

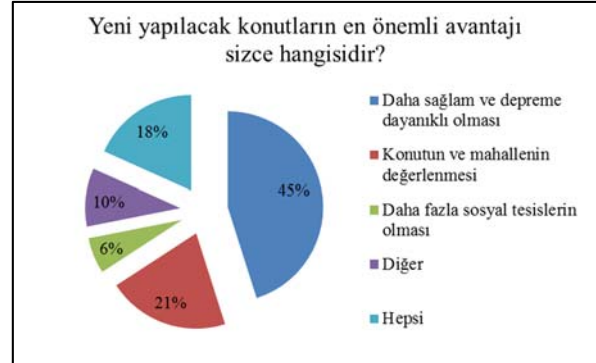
Kentsel dönüşüm projesi ile yapılacak konutların aynı mahallede olmasını isteyenlerin oranı % 92'dir. Uygulanan kentsel dönüşüm projesi sonucunda hak kaybına uğrayacağından endişe edenlerin oranı ise % 56'dır (Şekil 7). Endişe duyanların başlıca çekinceleri ise; verilecek evler ile ilgili netlik olmaması, resmi sözleşme yapılmamış olması ve projenin yarım kalma ihtimaline karşı güvence verilmemiş olmasıdır.

Şekil 7. Sarıgöl Mahallesinde uygulanan kentsel dönüşüm projesi sonucunda hak kaybına uğrayacağından endişe duyanların oranı.

Figure 7. Le taux des personnes qui s'inquiètent pour la perte de leur droit à la suite la transformation urbaine appliquée dans le Quartier de Sarıgöl.

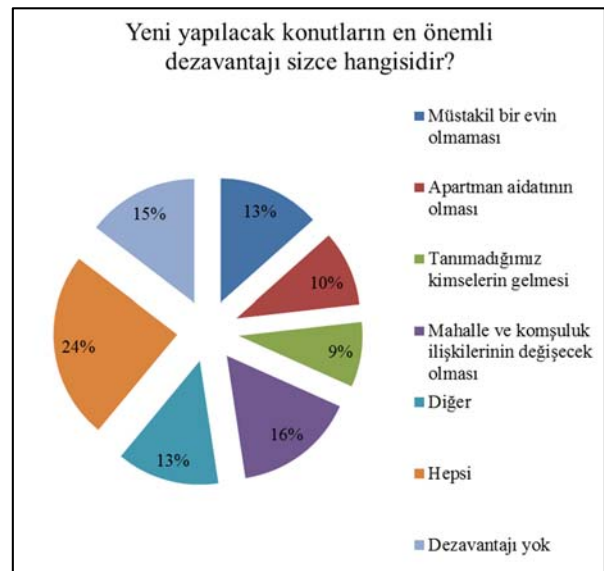
Yapılacak yeni konutların değerlendirildiğini düşünlerin oranı % 95'dir. Sarıgöl Mahallesindeki konutların değerlendirilmesinde en büyük etken olarak VİALAND Projesi görülmektedir. Yeni yapılacak konutların depreme dayanıklı olması ile konutun ve mahallenin değerlendirilmesi en büyük avantajları olarak görülmektedir (Şekil 8).

Şekil 8. Sarıgöl Mahallesinde proje kapsamında yapılan konutların avantajları.

Figure 8. Les avantages du projet de logements de Quartier de Sarıgöl.

Yeni yapılacak konutların dezavantajları ise; mahalle ve komşuluk ilişkilerinin değişecek olması, müstakil bir evin olmaması, apartman aidatının olması ve yabancı kişilerin mahalleye gelmesi olarak görülmektedir (Şekil 9).

Şekil 9. Sarıgöl Mahallesinde proje kapsamında yapılan konutların dezavantajları.

Figure 9. Les inconvénients du projet de logements de Quartier de Sarıgöl.

Kentsel dönüşüm projesi beklentileriniz karşıladı mı sorusuna verilen cevap ise bunu söylemek için erken olduğu yönündedir.

Kentsel dönüşüm projeleri, içerisinde çok fazla detayı barındıran bir süreçtir. Bu sürecin detayları bilinmeden hareket edilmesi, projelere bakış açısını objektif olmaktan çıkarmaktadır (Aktay vd., 2012). Mülkiyet haklarının değerleri bir kentte oldukça kısa zaman aralıklarıyla hayli belirgin bir şekilde değişir. Bu değişiklikler çoğunlukla demografik hareketler, yerel hizmetlerdeki değişiklikler, modadaki kaymalar, yatırım politikalarındaki değişiklikler ve benzerlerinin sonucu olarak değerlendirilir (Harvey, 2003). Sarıgöl Mahallesi, İstanbul'da merkezi iş alanlarına erişilebilirlik bakımından yakın bir konumda bulunmaktadır (Şekil 1). Bundan dolayı arazi fiyatları (rant değeri) yüksek bir değer göstermektedir. Türkiye'nin ilk temalı parkı olan VIALAND'ın açılması (26 Mayıs 2013), yapılan yol çalışmaları ve çevreyolu bağlantısının sağlanması, Sarıgöl Mahallesi'nin rant değerinde büyük artışlara sebep olmuştur (Fotoğraf 3).

Fotoğraf 3. Türkiye'nin ilk temalı parkı olan VIALAND, Sarıgöl Mahallesi'nin hemen yakınında kurulmuştur.

Photograph 3. VIALAND étant le premier parc à thème de la Turquie, a été situé à proximité du Quartier de Sarıgöl.

Kentsel dönüşüm sürecinde rantın olmaması düşünülemez. Çünkü her türlü imar değişikliği rantı beraberinde getirir. Rantın olmadığı bir projede sağlıklı bir inşaat üretiminden bahsedilemez. Bu durum kamu maliyesine ek yük getirir. Sadece barınma amaçlı yapılan bir kentsel dönüşüm projesi üretmek, ilerinin kentsel çöküntü alanlarını üretmek demektir (TOKİ, 2011). Elde edilecek ranttan proje sahasında yaşayanlar en yüksek düzeyde yararlandırılmalı ve refah seviyesi yükseltilmelidir. Bunun için hak sahiplerine ödenecek meblağlar günün ekonomik koşullarına göre belirlenmeli ve onlara verilecek konutlarda belediyenin karı minimize edilmelidir. Böylece daha sağlıklı, modern ve ekonomik değeri yüksek konutlara sahip olabileceklerdir. Benzer bir görüş Engels'in Konut Sorunu kitabında dile getirilmektedir. Engels, "Haussmann'a atıfta bulunarak; kentsel yenileme ile yeniden inşa edilen merkezi alanlardan uzaklaştırılanlar hemen başka bir yerde ve çoğunlukla en yakın mahallede tekrar eski sağlıksız konutlar inşa ederler" demektedir (Engels, 1992).

SONUÇLAR

Sarıgöl Mahallesinde yaşayan insanlar yaşam kalitesinin artmasını istemektedir. Yaşam şartlarının kalitesinin

artmasını istemelerinde, Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Erhan Erol'unda belirttiği gibi yeşil alan, okul, sağlık tesisi, güvenlik, depreme karşı dayanıksız konutlar vb eksikler rol oynamaktadır. Sarıgöl Mahallesi, burada yaşayan insanlar tarafından da sorunlu bir mahalle olarak görülmektedir. Alan çalışmalarında yaptığımız anket ve mülakatlar da bu düşünceyi desteklemektedir. Ancak, semt sakinlerinin birçoğu kentsel dönüşüm projesi sonucunda yaşam kalitesinin artacağını düşünmelerine rağmen, kendilerine verilecek konutlarda sosyal, kültürel ve ekonomik şartlar yüzünden oturamayacaklarını ifade etmektedir.

Kentsel dönüşüm projelerinde hak sahiplerine verilecek olan konutların ne zaman verileceği, nitelikleri ve nerede verileceği önemlidir. Sarıgöl Mahallesindeki kentsel dönüşüm projesi yerinde kentsel dönüşüm olarak planlanmıştır. Hak sahiplerinin büyük bir kısmı aynı mahalleden konut talep ederken, çok az bir kısmı ise para talep etmiştir. Ancak kentsel dönüşüm projesi kapsamında pazarlanacak konutlara mahalle dışından çok sayıda insan taşınacaktır. Bu durum mahallenin sosyal ve kültürel yapısında önemli değişikliklere yol açacaktır. Yaptığımız anketlerde bu kaygı sıkça dile getirilmiştir. Bu tür projelerde asıl önemli olan kentsel dönüşümden etkilenen insanları bu sürece katarak süreci demokratik hale getirebilmektir.

Kentsel dönüşüme yönelik olarak yapılan eleştiriler; merkezden tasarlanması, her türlü yerel çeşitliliği ortadan kaldırması, kiracıları göz ardı etmesi ve ekonomik olarak yeni yapılan sitelerin giderlerini karşılama zorluğu (Perouse, 2013) ile burada yaşayan insanların mülkiyet ve barınma haklarının elinden alınması gelmektedir (Yaşar, 2012: Cumhuriyet Gazetesi). Kentsel dönüşümün belirli bir etnik yapıya yönelik olarak (ötekileştirme) yapıldığı algısını oluşturacak kaygılardan kaçınılmalıdır. Kentsel dönüşüme uğrayan alanlarda yaşayanlar hak kaybına uğrayacakları endişesi yaşamamalıdır.

Sarıgöl Mahallesi Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi'nin başarıya ulaşabilmesi için; bölgede yaşayan insanların sürece katılması, mahallede oturanların görüşlerinin alınması, beklentilerin ortaya konulması, ancak yapılacak saha çalışmaları ve sürecin çok yönlü ele alınması ile mümkün olabilecektir.

Yaptığımız anketler sonucunda proje kapsamında inşa edilen çok katlı konutların, Sarıgöl Mahallesinde yaşayanlar için uygun olmadığı ortaya çıkmaktadır. Çok katlı konutlarda apartman aidatlarının yüksek olması, komşuluk ilişkilerinin değişmesi, müstakil evlerde olduğu gibi özel yaşamın olmaması başlıca sebepler olarak görülmektedir. Özellikle belli bir yaşın üstündekiler için bu durum daha belirgindir. Kentsel dönüşüm projesi kapsamında henüz yapımına başlanmayan konutlarda bu durumun göz önüne alınarak onbeş katlı yüksek binaların yerine beş altı katlı konutların yapılması gerekmektedir. Böylece hem mahalle kültürü korunmuş olacak hem de mahalle sakinlerinin başka yerlere gitmesi engellenerek, yeni sorunlu alanların ortaya çıkması önlenecektir.

KAYNAKLAR

- Aktay, Y., Orçan, M., ve Osmanoğlu, E., (2012). *Türkiye’de Kentsel Dönüşüm Projelerinin Sağlıklı Yürütülmesi İçin Yöntem Arayışı, Mersin Kentsel Dönüşüm Projesi Araştırma ve Çalıştay Raporu*, Stratejik Düşünce Enstitüsü, Ankara.
- Engels, (1992). *Konut Sorunu*, Sol Yayınları, Ankara.
- Erol, E., (2011). 2011 Konut Kurultayı, 4. Oturum: *Kentsel Dönüşüm Ve TOKİ: Kentsel Dönüşüm Türkiye’de Neden Gerekli?* 2011 Konut Kurultayı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Harvey, D. (2003). *Sosyal Adalet ve Şehir*, Metis Yayınları, İstanbul.
- Karadağ, A., Mirioğlu, G. (2012). “Bayraklı Kentsel Dönüşüm Projesi Üzerine Coğrafi Değerlendirmeler”, *Türk Coğrafya Dergisi*, Sayı: 57:21-32, İstanbul.
- Keleş, R. (2008). *Kentleşme Politikası*, İmge Kitabevi, Ankara.
- Kılıç, T. (2010). *Kentsel Mekanların Kullanımı ve Seyyar Satıcılık: Diyarbakır Örneği*, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi), Elazığ.
- Perouse, J.F. (2013). “*Kentsel Dönüşümün Yaygınlaştırılması Ya Da Suskun Çoğunluğun Zaferi*”, *Milyonluk Manzara Kentsel Dönüşümün Resimleri* (Derleyen: Tanıl Bora), İletişim Yayınları, İstanbul.
- TOKİ. (2011). *Kentsel Dönüşümde Model Arayışları*, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Yaşar, C. (2012). *Kentsel Dönüşüm Değil TOKİ Yasası (05.10.2012-Cumhuriyet Gazetesi)*
- Kentleşme Şurası. (2009). *Kentsel Dönüşüm, Konut ve Arsa politikaları Komisyonu Raporu (Nisan 2009)*, T.C. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Ankara.

İnternet Kaynakları

- http://www.kentges.gov.tr/_dosyalar/sura_raporlari/kitap_3.pdf (Erişim Tarihi: 16.11.2013).
- <http://sehirrehberi.ibb.gov.tr/map.aspx> (Erişim Tarihi: 20.06.2013)
- <http://www.csb.gov.tr/iller/istanbulakdm/index.php?Sayfa=sayfa&Tur=webmenu&Id=10561> (Erişim Tarihi: 18.11.2013).

